Vlaams Parlement

vergadering **C76**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid

van 12 januari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, en aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over Vlaamse steun voor integratieprojecten in faciliteitengemeenten
– 647 (2015-2016) 3

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over cursussen seksuele opvoeding voor nieuwkomers
– 730 (2015-2016) 7

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio
– 679 (2015-2016) 12

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over maatregelen om de dienstverlening te verzekeren tijdens de aangekondigde staking bij de NMBS op 6 en 7 januari 2016
– 697 (2015-2016) 15

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van e-inclusie
– 712 (2015-2016) 17

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, en aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over Vlaamse steun voor integratieprojecten in faciliteitengemeenten
– 647 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bert Maertens

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, het aantal Limburgers dat naar RINGtv kijkt of überhaupt kan kijken, is allicht beperkt, maar ik heb dat uitzonderlijk wel eens gedaan omdat ik attent werd gemaakt op een reportage over enkele gemeenten die gaan samenwerken om de integratie van personen met een buitenlandse origine te bevorderen.

Minister, u zou 120.000 euro uittrekken voor gezamenlijke projecten die onder andere de faciliteitengemeenten Wemmel, Wezembeek-Oppem, Drogenbos, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode samen opstarten. Opvallend is dat volgens de reportage in die faciliteitengemeenten men ook voor de Franse taal zou mogen kiezen om zich in te burgeren, zoals een burgemeester in die reportage kwam vertellen.

In dat geval zou een deel van het integratiegeld dat we in Vlaanderen willen investeren om personen van buitenlandse afkomst te integreren in Vlaanderen, worden besteed aan allochtonen die met de Franse cursus geen enkel woord Nederlands zouden leren spreken. Dat lijkt op gespannen voet te staan met onder andere het regeerakkoord dat pleit voor het behoud van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand, waartoe uiteraard tot nader order de zes faciliteitengemeenten behoren. Het regeerakkoord heeft met betrekking tot die regio als uitgangspunt een krachtig en vernieuwend taalpromotiebeleid te voeren, onder meer via vzw 'de Rand' en het Agentschap Integratie en Inburgering.

Minister, kunt u meer toelichting geven over de gezamenlijke integratie-initiatieven van de betreffende faciliteitengemeenten? Welke initiatieven kunnen of mogen concreet worden ondersteund met dat Vlaamse belastinggeld? Klopt het dat een deel van het Vlaams geld zou kunnen worden aangewend voor Franstalige integratieprojecten, zodat mensen worden geïntegreerd die geen woord Nederlands leren spreken? Zo ja, is dit niet in strijd met de engagementen van de Vlaamse Regering om het Nederlandstalige karakter van de Rand te beschermen en een krachtdadig taalpromotiebeleid te voeren? Op welke wijze zult u beletten dat in faciliteitengemeenten met een Franstalig bestuur de middelen niet grotendeels worden gebruikt om allochtonen wetens en willens in het Frans te integreren? Gelden taalfaciliteiten dan ook voor nieuwkomers voor wie het Frans niet de moedertaal is? Indien u meent dat de Vlaamse middelen voor de integratie van personen van buitenlandse afkomst in Vlaanderen niet kunnen worden gebruikt voor Franstalige integratie-initiatieven, welke actie zult u dan ondernemen om dit alsnog te beletten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Janssens, het zal u misschien verbazen, maar ik ben heel bij dat u die vraag stelt. U zegt wel dat niet iedereen naar RINGtv kan kijken, maar ik kijk er ook af en toe naar. Ik was ook redelijk verbaasd over de uitspraken van de burgemeester van Wemmel, als ik me niet vergis, die compleet verkeerd waren. Ik hoop dat ik nu al een deel van uw ongerustheid heb weggenomen. Het gaat over een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Vijf van de zes faciliteitengemeenten in de Rand doen mee, behalve Kraainem. Dat is goed.

Wat is er verkeerd geduid door de burgemeester van Wemmel? Voor alle duidelijkheid: de trekker in deze zaak is de burgemeester van Sint-Genesius-Rode. Dat doet niet zoveel ter zake, maar het is toch belangrijk dat u dat weet. Wat was het meest kwalijke in de reportage? Het ligt niet aan de mensen van de regionale televisiezender, maar wel aan de persoon die die uitspraken heeft gedaan. Hij heeft over de inburgeringscursussen en -trajecten gesproken, terwijl het eigenlijk over integratietrajecten gaat. Dat is iets helemaal anders dan een inburgeringstraject. Daar ligt de basis van de misvatting. Maar alle begrip en nogmaals mijn dankbaarheid dat u deze vraag om uitleg hier stelt.

Het gaat dus absoluut niet over inburgeringstrajecten. Inburgeringstrajecten worden georganiseerd door het Agentschap Integratie en Inburgering, niet door een gemeente, behalve Gent en Antwerpen. We hebben nu drie agentschappen. Zeker in de faciliteitengemeenten gebeurt dat niet door de gemeente zelf. Het is wel goed om even ten gronde in te gaan op deze kwestie. Ik zal enkele documenten aan de commissiesecretaris bezorgen, bijvoorbeeld de brief die ik heb gestuurd en de subsidieaanvraag die door vijf van de zes faciliteitengemeenten in de Rand is ingevuld. U vindt er allerlei informatie over welke projecten het gaat enzovoort. Het is toch duidelijk dat het allesbehalve over projecten gaat die in het Frans kunnen worden gevoerd.

Ik zal nu ingaan op de zaak. Vijf van de zes faciliteitengemeenten in de Rand willen samenwerken en dat is goed, nietwaar mijnheer Doomst? U bent een groot voorstander van elke vorm van samenwerking. Het is goed dat gemeenten zoveel mogelijk samenwerken, ook in het kader van intergemeentelijke samenwerking (IGS) of om het even welk ander samenwerkingsverband, en ook in het kader van integratie – dus niet inburgering, wel integratie. De expertise over diversiteit die ze elk apart hebben, kunnen ze delen. Vergis u niet, mijnheer Janssens, ik heb de cijfers opgezocht over het aantal personen van allochtone, dus buitenlandse herkomst. Ik heb het niet over Franstaligen, want vooralsnog behoort Wallonië tot België. Ik heb het over personen van buitenlandse herkomst. In Sint-Genesius-Rode, dat de trekker is van deze IGS, gaat het om 34,7 procent. In Drogenbos is het 43,8 procent, in Linkebeek 30,2 procent, in Wemmel 36,6 procent en in Wezembeek-Oppem 38,9 procent. Dat zijn redelijk hoge cijfers. Het is goed dat vijf van de zes de handen in elkaar hebben geslagen om samen een project in het kader van integratie te hebben.

Wat kunnen ze doen? Ze kunnen bijvoorbeeld samen een sterker lokaal onthaalbeleid organiseren, ze kunnen hun expertise delen, ook een betere samenwerking met lokale partners, meer contact met lokale brugfiguren. Als u dat wenst, zal ik de projectfiche overmaken aan de commissiesecretaris, die het op zijn beurt aan jullie zal overmaken. Ik ben niet limitatief.

Wat beoogt het project waarvan sprake is in deze vraag om uitleg? Een beter bereik van de doelgroep, een verbetering van de toegankelijkheid van gemeentelijke en niet-gemeentelijke diensten, een verbetering van de sociale cohesie door bijvoorbeeld de verhoging van de participatie aan culturele en sportactiviteiten, een betere kennis van de diversiteit binnen de doelgroep, het informeren van nieuwe inwoners over de gemeente en de dienstverlening van die gemeente, het betrekken van de doelgroep bij de uitwerking van het project en het detecteren en verhelpen van blinde vlekken in het gemeentelijk aanbod. Het is goed dat nieuwe burgers worden betrokken. Als ze suggesties hebben voor het verbeteren van sommige zaken, kunnen lokale besturen daar goede lessen uit trekken.

In de projectaanvraag is er ook sprake van het organiseren van ouderklassen, waarbij zowel oefenklassen buiten het reguliere aanbod als ouderparticipatie worden vooropgesteld. Deze actie is conform de accenten die we in ons integratiebeleid leggen.

De vragen twee, drie, vier, vijf en zes zal ik samen beantwoorden, want ze hebben allemaal betrekking op dezelfde problematiek. Ik wil benadrukken dat het vanzelfsprekend is dat de middelen die vijf van de zes faciliteitengemeenten in het kader van dit integratietraject krijgen, alleen en uitsluitend kunnen worden gebruikt voor Nederlandstalige initiatieven. Bij de toelichting bij het aanvraagformulier dat u zult krijgen, wordt duidelijk gesteld: "Het project wordt aangekondigd in het Nederlands en alle communicatie wordt in het Nederlands gevoerd. Het Nederlands wordt ook gebruikt tijdens het verloop van het project."

Bovendien wordt in de aanhef van het ministerieel besluit verwezen naar de oproep en in artikel 8, paragraaf 3, naar het aanvraagformulier waar deze toelichting deel van uitmaakt. Ik begrijp dat er naar aanleiding van de berichtgeving op de regionale zender en meer bepaald door de uitspraken van een van de betrokken burgemeesters enige ongerustheid is ontstaan.

Los van de projectoproep die heel duidelijk was, los van het ministerieel besluit dat heel duidelijk was, heb ik bijkomend een schrijven gericht aan de desbetreffende gemeentebesturen om nog eens heel duidelijk de puntjes op de i te zetten, zeker wat betreft de taalvoorwaarden.

We weten allemaal dat het gevoelig ligt in de faciliteitengemeenten. Ik denk dat het voor vier van de vijf burgemeesters wel duidelijk was. Toch leek het mij goed om nog eens enige verduidelijking te geven. Ik heb in die brief – die ik ook zal overmaken aan de commissiesecretaris – aangestipt dat als een project niet conform de bepalingen in het ministerieel besluit is, dus inclusief de taalvoorwaarden, ik uiteraard zal ingrijpen. Dat lijkt mij redelijk normaal. Zo kan ik het voorschot geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Ook het saldo kan geheel of gedeeltelijk niet worden uitbetaald. Op regelmatige wijze zal er ook een terugkoppeling zijn over het project met de uitvoerders en met de ondersteuner van het Agentschap Integratie en Inburgering.

Mijnheer Janssens, de faciliteiten staan een beetje los van die problematiek. We weten allemaal wat faciliteiten en faciliteitengemeenten inhouden. Uiteraard blijven de faciliteiten onverminderd geldig in de zes gemeenten – niet alleen in die zes, maar het gaat nu concreet over vijf gemeenten van de zes – in de Rand rond Brussel. Met dit integratietraject waarop die gemeenten hebben ingetekend, willen we de bevordering van de kennis van de Nederlandse taal aanmoedigen. We willen zo veel mogelijk nieuwe burgers in die gemeenten de Nederlandse taal aanleren. Mijnheer Janssens, ik kan u garanderen – en ik hoop dat u mij gelooft – dat, als er enige overtreding zal zijn, ik niet zal nalaten om in te grijpen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, het gebeurt niet zo vaak dat u tevreden bent met een vraag die ik u stel. Het gebeurt nog minder vaak dat ik tevreden ben met het antwoord dat u geeft. *(Gelach)*

In dit geval is dat uiteraard wel zo. Minister, u hebt de cijfers zelf genoemd. We zitten in de faciliteitengemeenten met een percentage van mensen van vreemde afkomst tussen 34 en 38 procent, variërend van de ene gemeente tot de andere. Er is daar dus al een zwak Vlaams sociaal weefsel. We moeten de middelen vanuit de Vlaamse overheid daar uiteraard efficiënt en doelgericht inzetten. Ik heb het dan uiteraard over de logistieke en financiële ondersteuning van Nederlandstalige activiteiten van Nederlandstalige verenigingen, over het inzetten van Nederlands als tweede taal (NT2) in die gemeenten enzovoort. Dat staat hier los van, maar het geld dat we vanuit Vlaanderen inzetten, subsidies die we zouden geven, belastinggeld dat we besteden in de Vlaamse Rand, moet nuttig, doelgericht en efficiënt worden besteed. Het geven van subsidies aan Franstalige initiatieven zou daarmee natuurlijk totaal in tegenspraak zijn. Ik ben tevreden

dat u heel duidelijk hebt gemaakt dat dit geld en deze projecten alleen maar gelden voor initiatieven die in het Nederlands worden genomen.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): 120.000 euro lijkt mij geen min bedrag voor een goed project. Het is goed dat het intergemeentelijk gebeurt. In die faciliteitengemeenten bevinden zich stilaan mensen van, ik zal niet zeggen goed, maar toch betere wil, omdat het om bestwil is en niet anders kan. Ik heb de indruk dat er hierin een kans zit.

Zoals je in de tuin op tijd de groenten moet bijgieten en bijwerken, denk ik dat we het tussentijds in het oog moeten houden. Wordt het project ook tussentijds wat opgevolgd, zodat we daar in de goede richting blijven?

Ik vind het een – om autosalontermen te gebruiken – goede testrit.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Ik wil mijn tevredenheid uitspreken over dit initiatief. Heel wat gemeenten – waaronder de mijne – hebben de kans gegrepen om iets extra te doen rond integratie. De minister heeft goed het onderscheid geschetst met de bestaande inburgeringstrajecten. Dit gaat eigenlijk een stapje verder, voor gemeenten die zelf iets meer willen doen en dat ook in intercommunaal verband willen doen. In nogal wat gemeenten is de doelgroep op zich te klein om daar zelf heel veel initiatieven rond te ontwikkelen. Het feit dat zij dat dan samen kunnen doen, is mooi meegenomen. Dat wilde ik beklemtonen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

Willy Segers (N-VA): Mijnheer Janssens, ik dank u voor uw vraag om uitleg. Ik ben een inwoner van het uitzendgebied van RINGtv en was ook geschrokken toen het nieuws – ondertussen al een kleine twee maand geleden – werd uitgezonden. Het bleek inderdaad zeer snel om een verkeerde melding te gaan.

Minister, u hebt dat perfect aangetoond. Dat apprecieer ik. De teneur van uw vraag om uitleg ging een andere richting uit, mocht het inderdaad het geval geweest zijn dat er op al die vragen negatief moest worden geantwoord. Dat is echter niet het geval. Het stemt ons blij. Ondertussen is het project als dusdanig in het licht gesteld. Dat is toch niet onbelangrijk.

De heer Doomst heeft het al gezegd: het is een moeilijk gebied, waar gemeentebesturen niet altijd op dezelfde golflengte zitten wat betreft de overheid. Dat dit soort projecten en in het bijzonder ook taalprojecten kunnen plaatsvinden, is toch opmerkelijk. Als je hoort welke getallen daarmee gemoeid zijn, doet dat het beste verhopen. Minister, ik dank u trouwens voor de cijfers die u nog zult doorspelen.

Ik ga ten slotte volledig akkoord met uw concrete antwoorden en het feit dat u nog eens schriftelijk aan de gemeenten hebt bevestigd, zodat daarover geen misverstanden zouden bestaan.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik woon in een stad. Ik heb geen groenten, laat staan een grote tuin. Ik ben het wel met u eens dat het essentieel is om een tussentijdse evaluatie te doen. Dat heb ik ook gezegd in mijn initieel antwoord. Het is ook belangrijk om op regelmatige basis een tussentijdse terugkoppeling te doen. Ik wil dat dit project verloopt volgens de maatstaven die we zelf hebben vooropgesteld.

Mijnheer Kennes, het is inderdaad belangrijk – dat heb ik onderstreept en dit project getuigt ervan – dat we ook kleinere gemeenten die niet altijd zelf bij machte zijn om zulke projectoproepen te beantwoorden en in te dienen, de mogelijkheid geven om samen te werken via een intergemeentelijke samenwerking. Ik denk dat dit een goed voorbeeld is van hoe het in de praktijk zou moeten, voorzitter.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik wil even repliceren op wat de heer Segers zei. Uiteraard had mijn vraag schriftelijk een andere teneur. Ik beschikte toen slechts over de weinige informatie die ik vond, namelijk de reportage van RINGtv.

Voor alle duidelijkheid: we ondersteunen uiteraard ook deze subsidiëring. We ondersteunen de projecten die u wilt lanceren. Ik denk dat u correct hebt gereageerd door de puntjes op de i te zetten toen één iemand dacht dat verkeerd te moeten begrijpen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over cursussen seksuele opvoeding voor nieuwkomers – 730 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bert Maertens

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Voorzitter, collega's, minister, naar aanleiding van wat er op oudejaarsnacht is gebeurd in Keulen en de berichtgeving die daarop volgde, heb ik een vraag aan u over de positie van de vrouw, seksuele voorlichting enzovoort – laten we het redelijk breed trekken – in de inburgeringstrajecten.

Wat in Keulen is gebeurd, heeft ons allemaal heel sterk beroerd. Het is onaanvaardbaar dat men vrouwen op die manier bejegent in een stad in Europa. Het heeft heel veel mensen geschokt. Volgens de informatie die ons de voorbije weken bereikte, lijkt het er sterk op dat het gaat over een heel specifiek fenomeen, namelijk een georganiseerde aanranding door mannen, veelal van Noord-Afrikaanse of Arabische afkomst.

Sommige media berichtten dat het ging om vluchtelingen. Ik denk dat het belangrijk is dat men daarover de concrete informatie afwacht. Desalniettemin waren de mensen volgens mij terecht verontwaardigd en stelden ze zich terecht vragen over de motieven en redenen die de daders konden hebben om op die manier tewerk te gaan.

Geheel terecht werd dit door veel mensen bestempeld als afschuwelijk, walgelijk en ontoelaatbaar. Het gaat niet alleen over de fysieke aanranding van die vrouwen, maar eigenlijk ook over de aanslag op een fundamenteel beginsel van onze westerse samenleving, namelijk de gelijkheid van man en vrouw en het recht op persoonlijke vrijheid. Die principes staan niet alleen in onze Grondwet, maar leven ook in ons hart. Het zijn principes die voor ons allen heel normaal zijn. Als vrouw in onze samenleving ga en sta je waar je wilt, kleed je je hoe je wilt en heb je eigenlijk geen bescherming nodig om in de publieke ruimte te gaan waar je wilt, overdag of 's nachts. Er is dus geen enkel excuus om te stellen dat 'die zaken nu eenmaal gebeuren als je niet voorzichtig genoeg bent', zoals sommigen zich lieten ontvallen.

Naar aanleiding van dit voorval kondigde de federale staatssecretaris voor Asiel en Migratie, de heer Theo Francken, aan cursussen seksuele opvoeding te willen organiseren in opvangcentra voor vluchtelingen. De reden daarvoor is dat hij ervan uitgaat dat die vluchtelingen ook vaak uit een andere cultuur komen, waarbij er andere opvattingen heersen over de rol van de vrouw en de positie die de vrouw mag innemen in de samenleving.

Die terechte bekommernis geldt mijns inziens niet alleen voor mensen die als vluchteling in ons land aankomen en in een opvangcentrum verblijven. Het gaat ook op voor nieuwkomers die de voorbije jaren via een andere weg in ons land zijn komen wonen en er verblijven. Laat het overigens voor iedereen duidelijk zijn: je goed gedragen ten aanzien van andere mensen, in dit geval vrouwen, geldt uiteraard voor iedereen, waar hij ook geboren is. U glimlacht, collega Wouters, maar ik ben voor iedereen even streng op dat vlak. De minister weet dat al. Wij zien elkaar namelijk vaak in de commissie Gelijke Kansen, waar ik heel vaak stevige pleidooien houd voor vrouwenrechten en dergelijke meer – dit ter verduidelijking.

Vlaanderen biedt aan nieuwkomers al enkele jaren een inburgeringstraject aan, dat in vele gevallen ook verplicht is. Een belangrijk onderdeel van het inburgeringstraject is de cursus maatschappelijke oriëntatie (MO). Tijdens de cursus maatschappelijke oriëntatie maken inburgeraars kennis met onze samenleving en alle facetten ervan. Die cursus is deels praktisch opgevat, maar houdt ook een belangrijk onderdeel in over onze waarden en normen. Het is immers belangrijk dat men de waarden en normen die de diverse Vlaamse en Belgische samenleving schragen, kent.

Minister, komt de positie van de vrouw in onze westerse samenleving, en in het bijzonder de gelijkheid van man en vrouw, voldoende aan bod in de cursussen maatschappelijke oriëntatie? Plant u een evaluatie en in het licht van de gebeurtenissen te Keulen desgevallend een aanpassing van de cursussen, waarbij de positie van de vrouw in onze samenleving sterker wordt beklemtoond?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Brusseel, ik wil vooraf opmerken dat we een onderscheid moeten maken tussen het debat dat de afgelopen week is gevoerd en allerlei aankondigingen die erop zijn gevolgd, bijvoorbeeld door collega Francken en collega Sleurs, in het kader van het geven van een cursus seksuele voorlichting in asielcentra en hetgene wat uw vraag betreft, in het kader van een inburgeringstraject, meer bepaald het onderdeel maatschappelijk oriëntatie. Ik vind het jammer dat er in de media geïnsinueerd werd dat dat totaal niet aan bod kwam in de cursus maatschappelijk oriëntatie. Bedankt dus om die vraag hier te stellen, zodat we daar duidelijkheid over kunnen verschaffen.

Een van de vele doelstellingen van de cursus maatschappelijke oriëntatie is het kennen van de waarden en normen in onze samenleving, die anders zijn dan die die gangbaar zijn in de landen van herkomst. Ook het respecteren van de rechten en plichten in de nieuwe samenleving staat centraal. Ook de gelijkheid tussen man en vrouw is een van die waarden en die is voor veel nieuwkomers niet evident. We moeten een kat een kat durven te noemen. Dat is gewoon de realiteit. Maar we moeten daar dan ook aan werken. Dat wordt bijgevolg uitdrukkelijk besproken in de cursus maatschappelijke oriëntatie. Maar ook thema's als homofobie, vrouwenbesnijdenis en intrafamiliaal geweld komen aan bod.

Hoe krijgt dat nu in de praktijk vorm? De gelijkheid tussen man en vrouw wordt meestal niet als apart thema behandeld, maar komt meerdere keren aan bod in de cursus MO. Dat thema is immers absoluut relevant bij de bespreking van ouderschap en opvoeding, seksuele relaties, werken, onderwijs en gezin. De

actualiteit wordt heel vaak als kapstok gebruikt. Bijvoorbeeld ook de recente gebeurtenissen in Keulen of in asielcentra en dergelijke meer kunnen daar aan bod komen. Dat mag geen taboe zijn. De actualiteit is ook iets dat de meeste mensen volgen. Je kunt daar dus ook veel meer mensen mee bereiken.

Ik kan u ook meegeven, mevrouw Brusseel, dat er heel specifiek lesmateriaal en werkvormen zijn om de gelijkheid van mannen en vrouwen bespreekbaar te maken en te duiden. Op het vlak van seksuele opvoeding – dus even los van het initiatief dat op federaal niveau is aangekondigd – wordt er samengewerkt met andere organisaties zoals het Roze Huis, Sensoa, de centra algemeen welzijnswerk en nog andere organisaties. Dat zijn belangrijke middenveldorganisaties als het over seksuele opvoeding gaat. We dachten dat het goed was om die bij de cursus maatschappelijke oriëntatie te betrekken. Dat is overigens niet iets van gisteren. Dat gebeurt al lange tijd. We waren de actualiteit dus een beetje voor. In dat kader is het jammer dat dit allemaal is moeten gebeuren, maar los daarvan hadden we dit wel al meegenomen in ons lespakket.

Als uit de cursus MO of uit casebesprekingen met partnerorganisaties specifieke aandachtspunten gesignaleerd worden met betrekking tot de houding van een nieuwkomer ten aanzien van bijvoorbeeld gendergerelateerde thema's, dan wordt daar ook binnen de trajectbegeleiding, dat een gezamenlijk onderdeel is binnen het totale inburgeringstraject, verder op ingezet.

U weet ook dat binnenkort, in februari 2016, de resultaatsverbintenis wordt ingevoerd. Men gaat dus in het kader van een inburgeringstraject overstappen van een inspanningsverbintenis naar een resultaatsverbintenis. En in tegenstelling tot wat veel mensen denken, geldt die resultaatsverbintenis niet enkel voor het luik Nederlands Tweede Taal (NT2), maar ook voor het luik MO. Men moet dus ook slagen voor de cursus maatschappelijke oriëntatie, anders krijgt men geen inburgeringsattest.

Concreet zullen we de leerkrachten MO laten nagaan of de inburgeraar de doelstellingen van MO wel degelijk bereikt heeft. Het zal daarbij gaan om een soort permanente evaluatie: de inburgeraar in kwestie moet acties formuleren om bepaalde persoonlijke, maatschappelijk relevante doelstellingen te behalen. Er wordt ook nagegaan of die acties ook effectief ondernomen zijn. Op die manier wordt getoetst of een inburgeraar ook open staat voor bepaalde waarden. Dat gaat verder dan enkel peilen of hij of zij weet wat de waarden en normen zijn.

Ik geef een aantal voorbeelden om dat concreet te maken. Men kan bijvoorbeeld een zinvolle vrijetijdsbesteding zoeken voor de kinderen. Je kunt je misschien afvragen wat de relevantie daarvan is in het kader van MO, maar we weten allemaal dat in Vlaanderen de vrijetijdsbesteding meestal gemengd gebeurt. En op basis daarvan kun je ook peilen naar de reacties van de ouders. Het is heel belangrijk dat we de papa en de mama zeggen dat dat in Vlaanderen gangbaar is, dat dat tot onze normen en waarden en onze normale manier van leven behoort, en dat wij het heel prettig zouden vinden als zij hun eigen kinderen ook zouden laten participeren aan die vormen van samenleven.

Ik geef nog een ander voorbeeld. Als de docenten maatschappelijke oriëntatie vaststellen dat vrouwen wel willen werken, maar daarin bijvoorbeeld belemmerd worden door traditionele rollenpatronen, dan treedt men in deze problematiek ook op, enerzijds in de cursus, maar anderzijds probeert men die problematiek ook thuis bespreekbaar te maken.

Wanneer bijvoorbeeld een vrouw een inburgeringstraject volgt en een man om welke reden dan ook niet, en die vrouw wil gaan werken, dan zal de docent MO er bij de man op aandringen dat hij, als hij niet werkt, voor kinderopvang zorgt of op zoek gaat naar gepaste kinderopvang zodat de vrouw toch kan gaan werken.

De leerkrachten MO zullen specifiek acties formuleren voor inburgeraars die meer moeite hebben met bepaalde waarden, want die zijn er wel degelijk, en hen op die manier dwingen om hun waardepatroon te overstijgen.

Ik plan geen evaluatie. Dat is niet echt nodig omdat we daar al de hele tijd mee bezig zijn. Er wordt specifiek lesmateriaal ontwikkeld maar dat neemt niet weg dat we ons lesmateriaal moeten blijven actualiseren en evalueren. We doen dat vaak op basis van de actualiteit die een plaats moet krijgen in het lesmateriaal. Dat is belangrijk. Ik meen echter dat het niet nodig is om heel onze cursus MO om te gooien. Ik wil overigens alle lesgevers MO een pluim op de hoed steken.

We moeten blijven hameren op het belang van onze normen en waarden waarbij geen enkele vorm van geweld kan worden getolereerd. We laten nieuwkomers kennismaken met onze normen en waarden die zij ook moeten naleven. Zo kunnen we die mensen een plaats geven binnen onze maatschappij.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben tevreden met wat ik heb vernomen. Een dergelijk belangrijk aspect van een cursus, of dat nu gebeurt in een asielcentrum of in een inburgeringstraject, moet los staan van zaken die plots in de media komen. Ik verwachtte dat die zaken sowieso aan bod zouden komen in een cursus MO ook al was in Keulen niet gebeurd wat daar is gebeurd op oudejaarsavond.

Ik ben tevreden dat de gelijkheid van mannen en vrouwen uitdrukkelijk aan bod komt in al haar facetten en dat er ook aandacht is voor zaken als homofobie, genitale verminking en partnergeweld. Dat zijn zaken die nog altijd gebeuren in onze samenleving. Velen hebben het de laatste dagen vooral gehad over onze principes en onze westerse waarden maar we moeten er dan ook voor zorgen dat die worden nageleefd en kunnen worden afgedwongen. We mogen daarbij niet vergeten dat zaken als seksueel geweld en partnergeweld ook zonder vluchtelingen en mensen met een andere culturele achtergrond, in ons land op een onaanvaardbaar grote schaal voorkomen. Het vergt nationale actieplannen om die problematiek aan te pakken. Deze problematiek valt niet te linken aan één gemeenschap. We zijn er echter wel voorstander van, zowel u als ik, om de problemen te benoemen en aan te pakken. Voor elk probleem is een aanpak op maat nodig. Daarom is het zo belangrijk dat dit probleem in die cursus MO aan bod komt. Het is goed dat men met concrete acties nagaat of de inburgeraar wel echt achter de nieuwe waarden staat die hij of zij verwerft in die cursus. Ik ben heel tevreden dat de docenten dat nagaan.

Een directe evaluatie is niet meteen nodig wanneer men inderdaad telkens opnieuw met de actualiteit werkt en in dialoog gaat met de inburgeraars. Wie echter over de schreef gaat, wat ook zijn of haar motieven, origine of visies zijn, moet worden aangepakt, maar dat is noch uw bevoegdheid, noch uw verantwoordelijkheid. Wanneer het gaat over meerdere personen die zich organiseren, dan moet ook dat worden benoemd en aangepakt. We moeten daar heel kordaat in zijn. Wanneer het gaat over inburgering en gelijke kansen, moeten het parlement en ook u vanuit de regering heel waakzaam zijn.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, aan de bron van de geweldescalatie en de problemen die we op grote schaal hebben gezien in Keulen en op iets minder grote schaal ook in andere Europese steden en zelfs in asielcentra in ons land, ligt natuurlijk die massale immigratiestroom uit de Arabische wereld. Als we dan toch de problemen bij naam noemen: het gaat over migranten uit islamitische culturen waar genderongelijkheid heerst en waar het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw, om het

eufemistisch te stellen, geen evidentie is. Wanneer men de bron van het probleem niet aanpakt en die stroom niet opdroogt of laat opdrogen vanuit Europa, zullen we blijvend geconfronteerd worden met dergelijke problemen, alle cursussen ten spijt.

We moeten heel duidelijk zeggen, en laat het dan een man zijn die het zegt, dat nieuwkomers, vluchtelingen, asielzoekers die vrouwen niet respecteren, die vinden dat vrouwen niet gelijkwaardig zijn aan mannen, laat staan nieuwkomers die vrouwen bepotelen, molesteren en dergelijke meer, in ons land niet welkom zijn. We moeten daar heel duidelijk in zijn.

Minister, de instroom naar ons land is niet meteen uw bevoegdheid, daar zijn andere mensen uit uw partij wel verantwoordelijk voor. Ik wil u echter een bijkomende vraag stellen die wel aan uw bevoegdheid gelinkt is. U hebt het gehad over de cursussen seksuele opvoeding die federaal staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo Francken heeft voorgesteld naar aanleiding van het specifieke voorval in Keulen. U hebt gezegd dat die losstaan van de inburgeringscursussen en MO die sowieso vanuit Vlaanderen worden aangeboden. Worden er naast die cursus van Theo Francken nog andere cursussen gegeven in de asielcentra? Dat is niet uw bevoegdheid, maar het is wel belangrijk dat u weet wat er in de asielcentra wordt gedoceerd en bijgebracht aan die nieuwkomers. Immers, of vele Vlamingen dat nu wensen of niet, heel wat van die asielzoekers zullen in Vlaanderen terechtkomen en blijven nadat zij zijn erkend. Het is dan ook belangrijk wat er in de asielcentra wordt gedoceerd zodat Vlaanderen daarin kan voortborduren in de inburgeringscursussen. Worden die cursussen op elkaar afgestemd of staan die totaal los van elkaar en weet u in principe zelfs niet wat er in die asielcentra allemaal wordt verkondigd?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Wat de opmerking van de heer Janssens betreft, hebben ook de lokale besturen al hun verantwoordelijkheid genomen. Ik denk aan de burgemeester van Arendonk, die een begeleidende tekst heeft gegeven aan sommige mensen om hen op bepaalde westerse gebruiken te wijzen. Minister, ik ben blij dat u zegt dat ook de vrouw haar uitleg krijgt.

Vrouwen die hier nieuw zijn, moeten ook via een cursus weten welke rechten zij hier hebben. Ook voor hen is het immers nieuw dat ze hier op een andere manier moeten worden bejegend. Het lijkt me ook wel heel belangrijk om dat mee te nemen in deze materie.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Janssens, ik geef toe dat het een mooie poging was. U zegt eerst dat de instroom van allerlei nieuwkomers niet meteen mijn bevoegdheid is, en dan begint u over asielcentra, die eigenlijk ook niet echt mijn bevoegdheid zijn. Ik kan u wel meegeven dat de cursussen seksuele opvoeding eigenlijk zijn opgenomen in het nationaal actieplan tegen alle vormen van geweld. Dat is opgesteld onder de bevoegdheid van federaal staatssecretaris Sleurs. Minister Vandeurzen is de coördinerend minister ter zake op Vlaams niveau. Vanuit mijn bevoegdheid Gelijke Kansen heb ik ter zake natuurlijk ook wel een input gehad. Als u vraagt wat er zoal gebeurt in asielcentra, welke cursussen er worden gegeven, dan denk ik dat u een federale collega zult moeten vragen om dat te vragen. Ik weet het echt niet, met de beste wil van de wereld.

Ik kan u wel het volgende zeggen wat inburgering betreft, want daarover ging de initiële vraag van mevrouw Brusseel eigenlijk. Of men nu in een asielcentrum, een lokaal opvanginitiatief of waar dan ook zit, vanaf de eerste dag dat men zich in een asielprocedure bevindt, kan men vrijwillig een cursus Nederlands volgen. Dat is echter geen inburgeringstraject. Men kan wel vanaf vier maanden, ook al zit men

nog in een asielprocedure en is men nog niet erkend, vrijwillig beginnen met een inburgeringstraject. De heer Wouters heeft ook een punt: welke cursussen er zoal nog worden georganiseerd, hangt natuurlijk ook af van de lokale besturen. Het zijn ook de lokale besturen die zelf nog bijkomende initiatieven nemen.

Er is nu heel veel te doen geweest over die cursus seksuele opvoeding door staatssecretaris Francken en staatssecretaris Sleurs, maar er zijn nog andere lokale initiatieven. Er is het voorbeeld van Arendonk, maar ik ken ook het voorbeeld van Kapellen en nog andere asielcentra, waar nog andere initiatieven worden genomen. Voorzitter, ik ben eigenlijk al te uitgebreid geweest wat mijn bevoegdheden betreft, dus laat ik het het best hierbij.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Een aantal belangrijke zaken zijn aangekaart, niet het minst door u, collega Wouters. Ook vrouwen moeten inderdaad op de hoogte worden gesteld van hun rechten. Ik denk dat we het daarnet inderdaad over de beide geslachten hadden. Ook de minister heeft dat gedaan in haar repliek. Misschien is het inderdaad zelfs nog belangrijker om meisjes en vrouwen heel concreet en goed op de hoogte te brengen van hun rechten, van hoe ze hier wel mogen en moeten worden bejegend. Minister, ook al zet u met een resultaatsverbintenis goed in op het nagaan of mannen wel echt willen worden doordrongen van die waarden en normen die we willen meegeven, het succes van uw inburgeringstraject zal staan of vallen met de mate waarin vrouwen zich verdedigen, met de mate waarin vrouwen zich hier hun rechten eigen zullen maken en die zullen afdwingen. Dat is inderdaad heel belangrijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio
– 679 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bert Maertens

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, we hebben het hier vroeger al over gehad, en ik meen dat collega Segers daar straks zeker een aanvulling bij zal doen. Ik stel deze vraag eigenlijk om het u wat gemakkelijker te maken. Het is voor u immers ook moeilijk om te zien waar in dat Halle-Vilvoorde de grootste moeilijkheden liggen, waar we een bijkomende centrumstad moeten aanduiden. Is het niet beter dat als regio te benaderen?

Vanwaar komt die vraag? In die regio kennen we echt een tsunami aan internationalisering, zodat de lokale besturen en ook de bevolking ons vragen om daar een dagelijks degelijk antwoord op te geven. Bovendien staan we als regio op een aantal domeinen enigszins achter, zeker als het gaat over jeugdbijstand, ouderenzorg en woongelegenheid. De bevolkingsaantallen stijgen. Volgens prognoses zullen we daar tegen 2030 nog 60.000 mensen bij moeten integreren, met de geweldige verhuisbewegingen waaraan we onderhevig zijn.

Er is ook het feit dat de huisvestingsvraag zo groot is en dat ook de grond- en woningprijzen enorm stijgen, net als het feit dat heel wat anderstaligen in het onderwijs moeten worden opgevangen. Ook de armoedecijfers liegen er niet om. Daarom vraagt het Toekomstforum van de lokale bestuurders dat men er alstublieft toch eens over zou nadenken om die regio op dat vlak anders te

benaderen dan de andere. Minister, is er een traject naar een andere financiële ondersteuning van lokale besturen, met een herverdeling van die financiële stroom waarbij zo'n regio dan aan bod zou kunnen komen? Zijn er ook andere vragende partijen wier vraag even terecht is, waar men dezelfde maatschappelijke verschuiving ziet, zodat er regionaal ook dezelfde vraag komt?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik wil om te beginnen uitdrukkelijk en oprecht mijn appreciatie uitdrukken ten overstaan van dat Toekomstforum waarnaar u hebt verwezen. Als ik me niet vergis, is dat begin 2015 opgericht door de 35 gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde. Wat ik zeer waardeer, wat geen afbreuk doet aan de andere belangrijke zaken die ze doen, is hun zeer sterk regionale en gemeentegrensoverschrijdende aanpak om gezamenlijke maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Dan komen we enigszins terug bij de eerste vraag: het is wel belangrijk dat kleinere gemeenten ook gewoon gemeenschappelijk bepaalde uitdagingen kunnen aanpakken. Dat apprecieer ik ten zeerste.

Wat de vraag over de erkenning van Halle en Vilvoorde als centrumstad en de regio als centrumregio betreft, kan ik eigenlijk verwijzen naar alles wat ik tijdens de jongste plenaire vergadering of de plenaire vergadering ervoor heb gezegd, en ook al in commissies tijdens besprekingen van beleidsbrieven en dergelijke meer. Mijnheer Doomst, ik hoop dat u het met me eens bent dat de meeste uitdagingen die het arrondissement Halle-Vilvoorde ondervindt, veeleer specifieke problematieken zijn veroorzaakt door de nabijheid van Brussel. We zijn het daarover eens. Ik zeg dat eerst omdat het heel belangrijk is om dit debat niet te verwarren met het debat over wat een centrumstad is. Bij de dertien centrumsteden die we nu kennen, gaat het veeleer om de impact en de aantrekkingskracht die de stad in kwestie uitoefent op haar omgeving. In het arrondissement Halle-Vilvoorde is het net omgekeerd. Voor alle duidelijkheid, ik zeg niet dat er geen steden en gemeenten zijn in Halle-Vilvoorde die een bepaalde aantrekkingskracht hebben, los van Brussel, maar veeleer gaat het gewoon om de impact van Brussel op de steden en gemeenten in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Dat is net het omgekeerde van de definitie van een centrumstad. Ik wil hier dus alleen maar zeggen dat het eigenlijk een heel andere problematiek is, en dat het dan ook een heel andere aanpak en een heel ander antwoord moet krijgen.

Ik heb u gezegd en blijf daarbij dat ik absoluut een structurele, en ik benadruk het woordje 'structurele', financiële inspanning wil doen voor Vilvoorde. Ik stel me dan echter de volgende vraag. Misschien zal ook de heer Segers dat beamen. Hij knikt al ja, maar hij weet nog niet wat ik zal zeggen. Ik stel me de vraag of, als we het hebben over de impact van Brussel op bepaalde steden en gemeenten in het arrondissement Halle-Vilvoorde, dat eigenlijk alleen geldt voor Vilvoorde. Dat is de terechte vraag die niet alleen ik, maar ook mensen van mijn kabinet zich hebben gesteld.

U bent een beetje de ervaringsdeskundige. U woont in die regio. Het zou misschien nog toepasbaar kunnen zijn op bepaalde andere gemeenten in het arrondissement Halle-Vilvoorde. De manifeste invloed van Brussel op bepaalde gemeenten en steden in dat arrondissement beperkt zich dus niet tot Vilvoorde alleen.

Ik blijf dus bij mijn engagement wat Vilvoorde betreft. Zo'n analyse moet je maken op basis van een aantal objectieve criteria. Als je structurele financiële middelen wilt geven, moet je dat doen op basis van objectieve criteria. Tijdens de kerstvakantie zijn we nog op zoek gegaan. We hebben er, denk ik, een aantal gevonden. Ik zal ze op zeer korte termijn aan de Vlaamse Regering voorleggen. We zullen zien wat mijn collega's in de Vlaamse Regering ervan zeggen. Als u mij nu vraagt of het al zeker is dat meer dan één gemeente of één stad dan alleen

maar Vilvoorde in aanmerking komt, kan ik dat nu nog niet zeggen. Maar ik denk wel dat we tot een objectieve redenering moeten komen en dat er meer gemeenten en steden zijn in de regio Halle-Vilvoorde die de manifeste negatieve invloed van Brussel in deze problematiek ondervinden.

Mijnheer Doomst, ik heb daarnet al een klein beetje ingespeeld op uw laatste vraag, of nog andere gemeenten en steden extra hulp zullen krijgen. Ik wil nog enkele andere voorbeelden geven, ofwel binnen het kader van mijn bevoegdheden die ik in deze commissie heb, ofwel binnen het kader van nog andere bevoegdheden. Wij doen bijvoorbeeld veel ad-hocfinanciering van steden en gemeenten los van het Gemeentefonds en de groeivoet. We hebben dat debat al verscheidene keren gevoerd en zullen het hier niet overdoen. Bijvoorbeeld in het kader van de preventie van radicalisering hebben we middelen toegekend aan steden en gemeenten zoals Maaseik, Menen, Zele, Oostende, Mechelen, Vilvoorde, Antwerpen, Gent en Aalst. Ook voor de ondersteuning van de lokale besturen in het kader van de asielcrisis hebben we voor de lokale besturen 20 miljoen euro voorzien in de begroting 2016. Hier wil ik wel benadrukken dat dit er pas zal zijn nadat de mensen erkend zijn als vluchteling. We hebben een projectoproep.

Veel mensen kunnen mij die vraag blijven stellen. U hebt dat ook gedaan, bij een actuele vraag. Ik blijf erbij dat dit maar eerlijk kan verlopen als je die 20 miljoen euro pas verdeelt als je weet waar die asielzoekers, zodra ze erkend zijn, zich in Vlaanderen zullen vestigen. Die middelen moeten gaan naar die steden en gemeenten waar de meeste vluchtelingen zich vestigen.

Ik geloof in de gemeenten en in de lokale besturen, en ik hecht veel belang aan hun autonomie. Ik zal dus niet veel regeltjes van bovenaf opleggen. Als bijvoorbeeld een lokaal bestuur zegt dat het de extra middelen voor de erkende vluchtelingen die zich op dat moment in die stad of gemeenten hebben gevestigd, wil spenderen aan meer ondersteuning van de OCMW's, dan mag dat van mij. Het geld kan ook worden geïnvesteerd in de CAW's, die extra woonbegeleiding geven. Als die stad of gemeente zegt dat ze dat geld wil investeren in het kopen en plaatsen van containers als woonentiteiten, dan mag dat van mij. Ik zal niet te veel regeltjes opleggen. Dat zou niet getuigen van veel vertrouwen in de lokale besturen.

Voorzitter, ik zal dus op zeer korte termijn naar de Vlaamse Regering gaan met een voorstel voor een structurele financiële ondersteuning van onder andere Vilvoorde. Maar ik sluit niet uit dat nog een andere stad of gemeente uit hetzelfde arrondissement ook een bijkomende financiering zal krijgen omdat die stad of gemeente ook onder de negatieve invloed van Brussel moet leven.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, dank u voor de empathie. U leeft zich mee in in het klimaat waarin we nu zitten. Ik ben zeker dat de heer Segers zal aanvullen omdat hij mee vertolkt wat daar leeft. Wij zijn natuurlijk geen grote centrumstad, maar als regio trekken wij wel extra aan. Dat is het probleem. Daarom wil ik het op een regionaal niveau bekijken. Anders jaagt diegene met de grootste claxon de meesten het trottoir op. Zo gaat dat. Het zou niet goed zijn dat de grootste claxon het best beluisterd worden. Ook andere claxons hebben hun waarde. Ik vergelijk het met wat we nu hebben. Je hebt ook de kustregio. Maar wij hebben geen zee, en toch verzuipen wij door wat er komt. In die zin denk ik wel dat er iets voor te zeggen valt om toch ook eens te bekijken of er bij ons niet ook een dimensie in zit.

Ook in de commissie Vlaamse Rand hebben we de afspraak gemaakt om de ministers horizontaal aan te spreken op wat ook in de andere domeinen kan om de regio wat meer bij te staan in een aantal domeinen en beleidsaspecten waarin we tekortkomen.

Minister, u geeft een heel concreet antwoord. U zult de denkoefening voortzetten en het breder bekijken dan alleen maar Halle-Vilvoorde.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Minister, het doet mij genoegen dat u zegt dat u samen met de Vlaamse Regering objectieve criteria zoekt, zeker nu het gaat over een heel specifieke regio. Voor alle begrip: we weten dat daar iets moet gebeuren, maar ik zou toch willen vragen dat het ook voor andere regio's zou gelden. De heer Doomst zei terecht dat er nog andere regio's zijn, die zich niet in de onmiddellijke nabijheid van een wereldstad als Brussel bevinden, maar die wel nogal dicht tegen grenzen met andere landen liggen, en die het op bepaalde vlakken, bijvoorbeeld veiligheid, bijzonder moeilijk hebben. Ik wil vragen om het zo ruim en globaal mogelijk te bekijken. Het is voor de regio Halle-Vilvoorde nu wel bijzonder lastig. Er moet iets gebeuren. Geen enkel probleem daarmee. Maar er zullen nog andere regio's aan de deur kloppen, wanneer het gaat over andere problemen, die ook bestaan en waarvoor op termijn ook een oplossing moet worden gevonden.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

Willy Segers (N-VA): Minister, ik kan uw pleidooi alleen maar beamen. Ik heb met toenmalig minister Bourgeois tijdens de vorige legislatuur ook gesproken over de erkenning van deze regio met 600.000 inwoners, minstens als tussenstap naar een ooit definitieve hertekening of herijking van het Gemeente- en Stedenfonds.

Andere regio's zullen uiteraard hun eigen problemen hebben. Maar als je deze problemen in cijfers omzet en, vooral, als je ze vertaalt in het licht van de historische achterstand van deze regio, dan blijkt dat hier toch iets zal moeten gebeuren.

Iedereen komt toe wat hem toekomt. Als een stad in het arrondissement Halle-Vilvoorde wel aan de criteria beantwoordt om erkend te worden, zullen wij dat met veel plezier ondersteunen. Maar als je een aantal zaken in de hedendaagse actualiteit ziet, qua bijdragen in vergelijking met bepaalde steden, in dit geval Vilvoorde, heeft dat al automatisch een bijkomend negatief effect op die andere gemeenten daarrond. Dat lost het probleem van de regio als dusdanig niet op. Dan is het misschien goed dat er, wat betreft het Gemeentefonds en het Stedenfonds, om budgettaire redenen niet onmiddellijk knopen kunnen worden doorgehakt. We moeten eerder eens in die richting kijken. Er moet een volwaardig systeem van criteria aan bod komen, waarbij iedereen kan worden geholpen daar waar de behoeften het hoogst zijn. Dat verdient zeker alle aandacht, in eerste instantie als overstap naar een latere en definitieve regeling. In die context kijk ik zeker uit naar het voorstel dat u binnenkort, zoals u zei, aan de Vlaamse Regering zult voorleggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over maatregelen om de dienstverlening te verzekeren tijdens de aangekondigde staking bij de NMBS op 6 en 7 januari 2016 – 697 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bert Maertens

Bert Maertens (N-VA): Op 6 en 7 januari reden lang niet alle treinen in Vlaanderen. 30 procent van de treinen in Vlaanderen reed niet. Dit was uiteraard het gevolg van de staking bij de NMBS.

Federaal minister van Ambtenarenzaken Steven Vandeput, heeft op de vooravond van de staking de ambtenaren, de federale overheidsdiensten en zijn topmanagement, richtlijnen gegeven om ervoor te zorgen dat de federale ambtenaren verder konden werken via bijvoorbeeld telewerk – waar we ook in de Vlaamse overheid al lang een traditie in hebben – of via alternatieve vervoersmiddelen hun kantoor moesten proberen te bereiken. Als ze dat niet wilden of konden, moesten ze een verlofdag nemen.

Ook de Vlaamse overheid heeft een goede en lange traditie van telewerken, van thuis uit maar ook in telesatellietkantoren. Minister, u stelt in uw beleidsnota voorop dat we een Vlaamse overheid willen die een moderne overheid is, die vanuit klantgerichtheid vertrekt. Dan is die dienstverlening belangrijk, en dus ook dat mensen hun werk kunnen doen.

Minister, welke initiatieven nam de Vlaamse overheid opdat onze Vlaamse ambtenaren tijdens de geplande spoorstaking van 6 en 7 januari hun taak konden uitoefenen, zodat de dienstverlening naar de burgers integraal behouden bleef? Mocht u beschikken over gegevens over het aantal mensen dat aan de slag is gegaan, dan zijn die zeer welkom.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: De Vlaamse overheid heeft inderdaad een lange traditie in plaats- en tijdsonafhankelijk werken, en dat wordt ook gestimuleerd. Net zoals bij de federale overheid, hebben de Vlaamse overheid en de topambtenaren een mededeling verspreid onder de personeelsleden. Ik zal ze even voorlezen: "Hieronder vindt u de verschillende mogelijkheden voor die dag. Een: u komt werken door middel van het openbaar vervoer of dienstwagen of eigen vervoer." Er kon dus worden gecarpoold met dienstwagens die ter beschikking waren binnen een bepaalde entiteit. "Zo nodig moet een beroep gedaan worden op andere dan de gebruikelijke vervoermiddelen. Twee: u neemt jaarlijks verlof of gebruikt een andere vorm van onbezoldigd verlof." Dat moest dan geregistreerd worden via Vlimpers. Een derde mogelijkheid was: "Als telewerken in uw entiteit is toegestaan, kunt u thuis werken, in een satellietkantoor of op een andere voor telewerk geschikte locatie."

Als ik me niet vergis, was er een van de twee dagen van de staking ook een Vlaamse ambtenaar op de radio, die getuigde over het feit dat hij normaal in Brussel moest werken, maar dat hij ergens – in het VAC in Antwerpen of Gent – aan het telewerken was. We hebben redelijk moderne VAC's in elke provinciehoofdstad, waar veel ambtenaren gebruik van hebben gemaakt om daar te werken. Ze hebben op dezelfde manier kunnen werken als ze in Brussel doen.

Het is ook belangrijk – daar heeft de Vlaamse overheid wel rekening mee gehouden – dat er functies zijn die zich niet lenen tot telewerk. Bijvoorbeeld mensen die aan het onthaal zitten, mensen van de onderhoudsploegen en de catering. We hebben met de leidinggevenden afgesproken dat de leidinggevende kon beslissen, indien de betrokkene zei dat hij of zij echt niet op het werk geraakte, een erewoordverklaring te aanvaarden, zodat de persoon in kwestie niet moest worden gestraft voor het feit dat hij of zij wel werd verplicht een dag verlof te nemen doordat ze natuurlijk niet thuis konden werken aan het onthaal.

Samengevat, de communicatie werd via het intranet aan de personeelsleden verspreid. Zo hadden de personeelsleden verschillende keuzes. De treinstaking op 6 en 7 januari had vooral gevolgen in Wallonië; in Vlaanderen reed 70 procent van de treinen. De grootste hinder was op de lijn Luik-Leuven-Brussel, waar een op de vier treinen reed. Op de lijn Antwerpen-Brussel reed een op de drie treinen.

U hebt me ook naar de cijfers gevraagd, maar die zijn zeer voorlopig. Ik vind het een beetje gevaarlijk om ze nu al te vermelden omdat ze nog geen totaalbeeld

geven. Vanaf het moment dat de cijfers min of meer volledig zijn, zal ik ze u overmaken. Nu zou dit een heel vertekend beeld geven.

Ik ben nog een mogelijkheid vergeten. Mensen die deeltijds werken en moesten werken op een van de stakingsdagen, konden heel vlotjes die dag wisselen met een dag waarop ze normaal niet moesten werken.

Bert Maertens (N-VA): Minister, het is en blijft een vervelend probleem als mensen het recht in eigen handen nemen om het recht van anderen om op het werk te geraken, afnemen. Ik hoop dat ze daar aan de overkant een structurele oplossing voor vinden, die uiteraard niet zo eenvoudig te bedenken valt. Er kunnen nog extra stappen worden gezet.

Intussen doet u wat u moet doen op Vlaams niveau. Ik hoop dat we dat niet alleen doen in periodes van een staking van het openbaar vervoer, maar dat we het tele- en thuiswerken verder blijven stimuleren bij de Vlaamse ambtenaren. Het is goed voor de fileproblematiek, het milieu en de combinatie werk-gezin-vrije tijd van de medewerkers. Als moderne, aantrekkelijke werkgever maken we ons daar alleen nog maar aantrekkelijker mee. We zullen zo de kwaliteit van de medewerkers nog beter en makkelijker naar boven halen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpak van e-inclusie
– 712 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bert Maertens

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Voorzitter, minister, ik ben blij dat ik u een keer niet ondervraag in de commissie Wonen maar in deze commissie van burgemeesters – zou ik durven zeggen –, over de aanpak van e-inclusie. De armoedeproblematiek ligt me na aan het hart. Verschillende factoren bepalen iemands digitale kennis. Dat varieert van sociale context, het gebruik op het werk, de interesse, de mogelijkheid enzovoort.

Hoewel bij mensen in armoede, werklozen en oudere mensen de digitale kloof groter is dan bij de gemiddelde Vlaamse bevolking, zijn er buiten deze doelgroepen nog heel wat mensen die ver achter zitten op de digitalisering van het dagelijkse leven. Hoewel de verschillende overheden toch al wat inspanningen hebben geleverd, zien we dat naast de eerste digitale kloof, die voor een deel is weggewerkt bij bijvoorbeeld senioren met het hebben van een pc en internet, er zich een tweede digitale kloof heeft ontwikkeld. Men spreekt vaak van offline-jongeren. Zo is er een kloof tussen de kennis die jongeren hebben over het internet versus wat werkgevers van hen verwachten als ze de stap naar de arbeidsmarkt zetten. Ook binnen de zorgverstrekking moeten mensen niet alleen een opleiding in de zorg hebben, maar eveneens een digitale opleiding om het e-verhaal mee te kunnen volgen.

In het regeerakkoord staat: "Radicaal digitaal […] tegen 2020 kunnen alle administratieve transacties tussen overheid en burgers, lokale besturen en ondernemingen langs digitale weg." Er wordt dus sterk ingezet op e-inclusie, maar 2020 is niet meer zo ver weg. Indien men in 2020 effectief de digitale overschakeling wil maken, zal het wegwerken van de twee digitale kloven die ik daarnet heb opgesomd, een enorme inspanning vragen maar ook een uitdaging zijn. Indien de

nodige aandacht en middelen hier niet voorhanden zijn, bestaat de kans dat de digitale kloof nog vergroot. We moeten daarvoor op onze hoede zijn.

Er wordt gesteld dat gebruikersonderzoek zal moeten leiden tot vereenvoudiging, zeker voor diegenen die minder gemakkelijk digitaal in interactie treden met de overheid. Mediawijs.be en iMinds formuleerden een aantal belangrijke aanbevelingen voor de beleidsdomeinen Bestuurszaken en Armoedebestrijding. Ik haal er enkele aan: de ondersteuning van lokale actoren voor zowel het bereik van de kwetsbare doelgroepen, als de ondersteuning in het onderling delen van kennis; het opstellen en opvolgen van kwaliteitscriteria voor openbare computerruimtes, vorming van begeleiders en aankoop van innovatieve infrastructuur in samenwerking met de lokale partners; inzet op begeleiding van kwetsbare doelgroepen tijdens het ontwikkelen van een e-government, door middel van toegankelijk aanbod en duidelijk taalgebruik; het samenwerken met de industrie om de consument te beschermen in het kader van e-commerce door bijvoorbeeld kwaliteitslabels toe te kennen; afstemming met het federale beleid rond het nationaal actieplan voor e-inclusie tegen 2020 om zowel de middelen als de kennis rond e-inclusie efficiënt te benutten.

Minister, hebt u kennis genomen van dit rapport? Hoe vertalen deze aanbevelingen zich in uw beleid? Welke andere maatregelen zult u nemen om tegen 2020 de digitale kloof weg te werken zodat de verdere digitalisering zeker geen element van uitsluiting wordt voor mensen die digitaal minder of niet actief kunnen zijn? Hoe verloopt de samenwerking met uw collega-ministers rond dit thema? Welke betrokkenheid heeft de Vlaamse overheid in het nationaal actieplan voor e-inclusie tegen 2020? Hoever staat het met de realisatie van de Vlaamse strategische doelstellingen die zijn opgenomen in dit nationale actieplan?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Franssen, ik weet niet wanneer u deze vraag hebt ingediend, maar dit thema is vorige week donderdag redelijk uitvoerig aan bod gekomen. U hebt me zelf vragen gesteld over Wie Online enzovoort. Het verslag is er nog niet, maar ik heb mijn kabinet de beeldfragmenten laten bekijken. Als u het mij toestaat, ga ik enkel antwoorden op die dingen die vorige week nog niet aan bod zijn gekomen. Het wordt voor iedereen een beetje vervelend als het telkens wordt herhaald. U was zelf in de commissie aanwezig.

U weet dat er in het rapport heel veel aanbevelingen staan die raakvlakken hebben met heel veel van mijn bevoegdheden. U stelt deze vraag in de commissie Bestuurszaken, waar ze volgens mij ook wel een plaats heeft, maar ze heeft natuurlijk ook te maken met het debat dat we vorige week in de Commissie voor Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebeleid hebben gehad. Vanuit mijn bevoegdheid Bestuurszaken stel ik het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal en digitale overheid voorop. Ik ben er me ook absoluut van bewust – en dat is een terechte bezorgdheid van u en uw collega's – dat je digitaal moet gaan, voor zover het kan en ook zover mogelijk moet gaan, maar dat je er rekening mee moet houden dat er altijd een segment in de samenleving zal zijn dat nooit mee zal kunnen. Of het nu gaat over mensen met een beperking, of over mensen die jammer genoeg in armoede moeten leven, of over mensen die op een zekere leeftijd zijn en die gewoon niet meer meekunnen, toch moeten we de Vlaamse overheidsinformatie zoveel mogelijk ter beschikking stellen en mogen we dat kleine segment van de Vlaamse overheid niet uit het oog verliezen.

We hebben vorige week ook redelijk uitgebreid stilgestaan bij het feit dat er een werkgroep is opgestart om de toegankelijkheid van de online-applicaties en de websteks voor mensen met een functiebeperking te verbeteren. Ik heb het dan, voor alle duidelijkheid, over de Vlaamse websteks. We zijn er ons van bewust – en

u hebt die vraag toen ook gesteld – dat niet alle websteks gebruiksvriendelijk zijn, zeker niet voor mensen met een beperking, maar we werken eraan.

In de inleiding heb ik u al gezegd dat ik de digitale kloof wil wegwerken. Net zoals ik zeg dat niet iedereen op de digitale snelweg zal meekunnen, denk ik dat het jammer genoeg ook niet mogelijk zal zijn om die digitale kloof voor iedereen weg te werken.

Welke initiatieven lopen er? Vanuit mijn bevoegdheid Bestuurszaken wordt er via de Vlaamse Infolijn telefonisch en online hulp geboden. Ook persoonlijk, face to face, wordt er ondersteuning geboden. Wanneer bijvoorbeeld fiscale aangiftes in het Boudewijngebouw worden ingevuld, gebeurt dat nog altijd in heel persoonlijk contact met de betrokkenen. Ook in de toekomst zal dat altijd nodig blijven voor een bepaald deel van de bevolking.

De noden van een gebruiker worden ook in kaart gebracht bij de ontwikkeling van nieuwe dienstverlening of in vereenvoudigingstrajecten. We moeten ook komen tot een betere interbestuurlijke gegevensdeling en ketenintegratie zodat de burgers geen gegevens moeten doorgeven waarover de overheid al beschikt. Ik denk jammer genoeg dat iedereen kan getuigen – door het zelf te hebben meegemaakt of het te hebben gehoord van anderen – dat ze hun gegevens al meermaals hebben doorgegeven aan de Vlaamse overheid. We proberen vanuit Bestuurszaken anno 2016 – beter laat dan nooit – in te grijpen, zodat dat kan worden vermeden.

Ook moeten we werken aan herkenbare, duidelijke en veilige websteks en -applicaties om te interageren met de overheid. Ook dat is recent aan bod gekomen. De huisstijl van al onze websteks, verspreid over alle entiteiten die tot de Vlaamse overheid behoren, is niet zo eenvormig. Het is voor de burger niet altijd herkenbaar of het nu al dan niet websteks van de Vlaamse overheid zijn. Vanuit mijn bevoegdheid Bestuurszaken zullen we daarop blijven inzetten.

U bent een zeer trouwe bezoeker van de commissie wat de bevoegdheden Armoedebestrijding en Gelijke Kansen betreft. Ik denk dat die projecten u misschien meer vertrouwd zijn dan de projecten vanuit de bevoegdheid Bestuurszaken. U kent het Vlaams Actieplan Gelijke Kansen. Ook daar is de doelstelling opgenomen om de verschillende initiatieven rond e-inclusie binnen Vlaanderen in kaart te brengen en op elkaar af te stemmen. Je kunt veel in kaart brengen, maar je moet het natuurlijk ook op elkaar afstemmen. Ook een meer gecoördineerde aanpak in de praktijk is onontbeerlijk.

We hebben het vorige week gehad over het project Wie Online. Wie Online organiseert in samenwerking met verenigingen tegen armoede openbare computerruimtes. Op basis van de resultaten van de evaluatie zal er worden bekeken op welke basis dit initiatief eventueel verder kan worden uitgerold in heel Vlaanderen. Ik dacht dat het over 25 locaties gaat. Moeten we dat uitrollen als de evaluatie positief is? Ja, ik denk het wel. We moeten er echter voor zorgen dat er niet alleen op die locaties computers zijn die beschikbaar zijn voor de bevolking, maar dat ook de lokale besturen daarin worden betrokken. Ook gemeentelijke bibliotheken, jeugdcentra, muziekacademies enzovoort moeten daarin worden betrokken, wat nu eigenlijk al vaak gebeurt.

Mevrouw Franssen, u vraagt ten slotte naar de betrokkenheid van de Vlaamse overheid in het nationaal actieplan voor e-inclusie tegen 2020. Ik heb mijn licht opgestoken bij de federale overheid. Dit actieplan werd opgesteld tijdens de vorige legislatuur door de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie (POD MI). Het is echter nooit politiek bekrachtigd en dus ook nooit vertaald in een reëel plan. Wat mij betreft, bestaat dit plan dus niet en wordt er ook geen betrokkenheid van mij verwacht. Dat neemt niet weg, mevrouw Franssen, dat er op het federale niveau, in de Kamer, op kan worden aangedrongen om dit plan te vertalen in een reëel politiek plan. Dat is echter nooit gebeurd.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Minister, ik schrik van uw antwoord. U weet dat ik een nogal constructief parlementslid ben, ook in uw commissie. De vragen die ik vorige week heb gesteld over de beleidsnota Armoedebestrijding, gingen over één project. De vraag om uitleg die ik u hier stel, gaat niet over de eerste digitale kloof, namelijk over wie er een pc en internet heeft. Het gaat over die tweede digitale kloof, de ICT-kennis. U schrijft in uw regeerakkoord dat u radicaal digitaal gaat. Mijn bekommernis is dan hoe we er over alle beleidsdomeinen heen – e-health, e-governance, e-banking, e-learning, e-commerce – voor kunnen zorgen dat de digitale kloof niet nog groter wordt, zeker wat die tweede digitale kloof betreft.

Ik denk onder meer aan de kennis hoe men een formulier moet invullen of deze van jongeren die geen toegang hebben tot het internet en ook niet weten hoe ze ermee moeten omgaan, kortom van jongeren die niet in staat zijn om met de digitale wereld om te gaan. Hoe kunnen ze hun huiswerk maken als ze geen pc of geen internetkennis hebben?

Het probleem is dus veel ruimer dan wat de actiefiches van het Vlaams actieplan of een project vanuit uw beleidsbevoegdheid Armoedebestrijding omvatten. Mijn vraag was dan ook heel specifiek. Hoe zult u dit aanpakken in samenwerking met de lokale besturen?

Uw vraag deed me enigszins schrikken, ook wat gelijke kansen betreft. Ik heb die vraag over onlineapplicaties voor personen met een beperking niet gesteld, maar collega Brusseel. Toen kwamen zeer specifieke, projectmatige vragen aan bod, maar het ruimere verhaal van e-inclusie kwam vorige week niet aan de orde.

Mijn vraag luidt als volgt. Hoe kunnen we vermijden dat de digitale kloof groter wordt, zodat we niet naar een Vlaanderen evolueren van radicaal digitaal met twee snelheden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Franssen, ik beaam dat u een heel constructief parlementslid bent. Ik verontschuldig me dat ik uw vraag heb verward met deze van mevrouw Brusseel. Ik heb ook gezegd dat heel wat andere projecten op stapel staan, onder meer vanuit de domeinen Bestuurszaken en Gelijke Kansen. Ik meen dan ook heel concreet te hebben geantwoord. Als u zich gebruuskeerd voelt, dan lag dat toch helemaal niet in mijn bedoeling.

Ik heb mijn kabinetsmedewerkers de beeldfragmenten van vorige week laten nakijken. Ik beweer niet dat u al die vragen hebt gesteld, maar dit heeft heel grote raakvlakken met de bevoegdheid Gelijke Kansen. U sprak in het kader van Armoede, maar ook inzake Gelijke Kansen werden heel wat vragen gesteld, jammer genoeg allemaal dezelfde dag. Vergeef me dus dat ik me niet precies herinner welk parlementslid welke vraag heeft gesteld, maar heel wat van deze vragen zijn vorige week aan bod gekomen bij de bespreking van de beleidsbrief. Ik meen daarenboven toch redelijk uitvoerig te hebben geantwoord op uw vragen en enkele heel concrete projecten te hebben opgesomd vanuit andere bevoegdheidsdomeinen, zoals Bestuurszaken.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.